

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษนับว่าเป็นภาษาที่สำคัญและแพร่หลายมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกประเทศในโลกเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และทั่วโลกยอมรับว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่จะใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน นอกจากนี้แล้วภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาที่ใช้ในการศึกษาชั้นสูงทั้งในและนอกประเทศ เพราะตำราทางวิชาการได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ผู้ที่เรียนรู้ภาษาอังกฤษจะสามารถเข้าใจความคิด ทศนคติ วัฒนธรรม ของชนชาติอื่น ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการ ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงได้รับการบรรจุเข้าไปในหลักสูตรการศึกษาเกือบทุกระดับในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อกันระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างการใช้ทักษะพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษาชั้นสูงต่อไป (เบญจลักษณ์ ชนะพาณิชย์ 2528:1, นพมาศ รัตนปรีดากุล 2524:1)

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษเริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทย ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์โปรดให้จ้างสตรีชาวอังกฤษ คือ นางแอนนา เลียวโนเวนส์ (Mrs. Anna Leonowens) มาสอนภาษาอังกฤษแก่พระเจ้าลูกเธอในราชสำนัก ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงดำริเห็นว่า ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ควรเรียนสำหรับพวกเจ้านายและผู้มีตระกูล จึงโปรดเกล้าฯ ให้โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มีการสอนภาษาอังกฤษขึ้นในปี พ.ศ. 2524 นับเป็นการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการครั้งแรกในประวัติการศึกษาของไทยจนถึงปัจจุบัน (กานดา ณ กลาง 2515:1 อ่างถึงใน ประทีป แจ้งจิตต์ 2529:1)

แม้ว่าประเทศไทยได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมานานกว่า 50 ปี แต่ผลการเรียนภาษาอังกฤษที่ผ่านมา

ไม่ได้ผลเท่าที่ควร เป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า และเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากปัจจัย 3 ประการ (พรรณนภา พูลบัว 2526:1-2) คือ

1. ความพร้อมของแบบเรียนหรือชุดการเรียน รวมทั้งอุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอน

2. ความพร้อมของผู้สอน ซึ่งหมายถึง ความตั้งใจในการสอน ความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอน และความถูกต้องในการสอน

3. ความพร้อมของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง ความตั้งใจ ความสนใจของผู้เรียน และการเห็นประโยชน์อย่างแท้จริงของการเรียน

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2518 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ดำริยกเลิกการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา และต่อมาก็ได้มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ จากผู้ปกครอง สื่อมวลชน ผู้เกี่ยวข้อง ครู และผู้สอนส่วนใหญ่ ยังยึดถือความคิดที่ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่จำเป็นต้องเรียนรู้ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีคำสั่งที่ ว.ก. 528/2523 (กรมวิชาการ 2525:5-11) ให้มีการสอนภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จัดเป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ 5 ของหลักสูตรประถมศึกษา และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวการสอนโดยยึดแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) การเรียนการสอนตามแนวนั้นมุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ สายสวาท เกตุชาติ (2527: 2-3) กล่าวถึงวิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายว่า เป็น การเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้การ แสดงออกตามความคิดสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างแท้จริงในสถานการณ์จริง และสถานการณ์จำลอง และกิจกรรมในการเรียนรู้จะเกี่ยวพันกับการใช้ภาษา ในการสื่อสาร โดยผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะและความรู้ในระหว่างการสื่อสาร ติดต่อกันโดยไม่รู้ตัว (Littlewood 1981:6) รวมทั้งระดับความสามารถ ในการใช้ภาษาขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนเพียงเกณฑ์เดียว (Savignon 1983:9) ดังนั้นการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย นี้ จึงเป็นการสอนที่เน้นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ภาษาโดยครูจะกำหนดสถานการณ์

และจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกทักษะไปใช้ในสภาพชีวิตจริง ในการสอนจะไม่เน้นหลักไวยากรณ์ แต่จะเน้นถึงความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (ศศิธร จำภากร 2531:16)

การที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ดีนั้น นักเรียนที่รู้คำศัพท์มาก จำได้แม่นยำและสามารถนำมาใช้ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว ย่อมช่วยให้ผลการเรียนได้ผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น การจำคำศัพท์จึงเป็นเรื่องสำคัญในการเรียนภาษา (ดวงเดือน แสงชัย 2530:69) ดังที่ ฟรีช (Fries 1948:3-9) กล่าวว่าความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้องค์ประกอบของภาษา ซึ่งประกอบด้วย เสียง โครงสร้างไวยากรณ์ และคำศัพท์ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่ผู้อื่นพูด และสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ คือ สามารถใช้สื่อความหมายได้ ดังนั้นคำศัพท์จึงนับว่าเป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนภาษา ซึ่ง สตีวิก (Stewick 1972:2) ได้กล่าวเน้นย้ำเกี่ยวกับบุคคลที่จะเรียนภาษาต่างประเทศว่า ต้องได้เรียนรู้ระบบเสียง สามารถใช้ไวยากรณ์ได้ และต้องเรียนรู้คำศัพท์จำนวนมากพอสมควรที่จะสามารถนำมาใช้ได้ และจากงานวิจัยของ รูบิน (Rubin 1979:20-21) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาพบว่าผู้เรียนที่เรียนภาษาได้ดีนั้นมีวิธีการเรียนด้วยการรู้จักเดาความหมายของคำ โดยใช้วิธีสังเกตรูปภาพ คำศัพท์และโครงสร้างของประโยค ทั้งยังมีเทคนิคในการจำคำศัพท์ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสถาบันสอนภาษาโอต้าเฮ้าส์ (2530:10) ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนภาษาอังกฤษให้ได้ผลดี ควรมีนิสัยในการจดคำศัพท์ ในการอ่านควรจะเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท (context) ถ้าเดาไม่ได้จึงหาความหมายในพจนานุกรม

เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะ จำเป็นที่นักเรียนต้องมีการฝึกฝน เพราะทักษะทางภาษาอังกฤษจะเกิดขึ้นได้โดยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ ทักษะทางภาษานี้ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในการเรียนคำศัพท์ หน้าที่ของครูสอนภาษาต่างประเทศ คือ การเพิ่มพูนทักษะการใช้คำศัพท์ให้นักเรียนได้ฝึกฝน จนผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ที่เรียนไปใช้ได้จนเกิดความชำนาญ (Bright 1970:26) และ ฟรีช (Fries

1964:3) กล่าวถึง การเรียนคำศัพท์ว่าต้องอาศัยเวลาและการฝึกฝนบ่อย ๆ และอาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน เมื่อสอนศัพท์คำใดไปควรจะทำให้บ่อยครั้งเท่าที่จะเป็นไปได้ (Aiken 1973:99) ดังนั้นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการฝึกฝนก็คือ แบบฝึกหัด แบบฝึกหัดจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการสอนภาษา ครูผู้สอนทักษะทางภาษาควรศึกษาค้นคว้าวิธีการสอนใหม่ ๆ เพื่อที่จะให้นักเรียนเกิดความชำนาญทุกทักษะ สามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว แบบฝึกหัด หมายถึง งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ เพื่อทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว เป็นวิถีทางที่จะเรียนรู้และทำงานด้วยตนเอง หารับผิดชอบ และได้มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น (Good 1973:224, ประสาร มาลากุล 2508:43) นอกจากนี้ กรูลิค และ ไวส์ (Krulick and Weise 1975:150-157) กล่าวถึง การทำแบบฝึกหัดจะก่อให้เกิดการพัฒนาในสิ่งที่เรียน เกิดทักษะและสามารถนำผลไปใช้ได้ แบบฝึกหัดนั้นควรจะทำหลายกิจกรรม ให้ตรงตามจุดประสงค์ของการเรียน การให้แบบฝึกหัดแตกต่างกันไป จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น จากการศึกษาชนิดของแบบฝึกหัดต่าง ๆ ของ สินีนาถ สัตยมาศ (2517:14-17) มีดังนี้

1. เลือกคำมาเติมในช่องว่างให้สมบูรณ์
2. ตอบคำถาม
3. ให้บอกว่าคำในกลุ่มคำใดที่ต่างจากคำอื่นในกลุ่มคำ
4. เติมอักษรให้ครบจำนวนไข่ปลาที่จุดไว้
5. จับคู่คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือให้เลือกคำที่มีความหมายเหมือนกับคำแรกในกลุ่ม
6. ให้จับคู่คำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือให้บอกว่าคำทั้งคู่ให้มาเหมือนกันหรือต่างกัน
7. ให้เลือกคำที่มีความหมายรวมถึงคำทั้งหมดในกลุ่ม
8. หาคำศัพท์ที่มีความหมายตรงกับคำจำกัดความที่ให้
9. เติมข้อความในประโยคให้สมบูรณ์
10. นำคำศัพท์ที่ให้ไปผูกเป็นประโยค
11. ให้เลือกคำเติมในช่องว่างแต่ละช่องในข้อความที่ให้ (passage) ข้อความนั้นอาจเป็นข้อความสั้น ๆ หรือบทสนทนา
12. ทำอักษรไขว้ (crossword)

สุวีระ พงษ์ทองเจริญ (2524:51, 120-121) กล่าวถึง การฝึกใช้ คำศัพท์ตามแนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Approach) มีการฝึกในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. หาคำศัพท์ที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
2. หาคำศัพท์ที่มีความหมายแตกต่างไปจากกลุ่ม
3. หาคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกัน
4. เติมคำในช่องว่างโดยการให้อักษรหรือภาพเป็นตัวแนะ
5. ฝึกการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายตามที่กำหนดให้
6. ปรินต์อักษร

ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างและรูปแบบของแบบฝึกหัดตามแนวการสอน ภาษาเพื่อสื่อความหมาย มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำ เพราะการทำ แบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นกิจวัตรที่นักเรียนเคยกระทำอยู่เสมอในชั้นเรียน ซึ่งนักเรียนเคยได้พบเห็นและเคยกระทำมาแล้ว จะช่วยทำให้นักเรียนมีทักษะ ในการทำแบบฝึกหัดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism Theory) ถึงกฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) เมื่อต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ จะต้องสร้าง ให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนนั้นอย่างแท้จริง และหมั่นฝึกฝน หรือนำ สิ่งที่เรียนรู้ขึ้นมาใช้บ่อย ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นาน และคงทนถาวร (กมลรัตน์ หล้าสว่าง 2528:182) ฉะนั้นแบบฝึกหัดจึงเป็นเครื่องมือที่ จำเป็นต่อการฝึกทักษะทางภาษาของนักเรียน นอกจากนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญ แล้ว ยังมีประโยชน์ต่อครูในการสอน ทำให้ทราบพัฒนาการของเด็กและ ข้อบกพร่อง ซึ่งจะได้แก้ไข ปรับปรุงให้ผู้เรียนประสบผลในการเรียน (วัลลีย์ เรืองเกษตรกรณ์ 2527:40)

ปัจจุบันนวัตกรรมทางด้านคอมพิวเตอร์ เข้ามามีบทบาททางการศึกษา มากขึ้น โดยนำแนวคิดมาใช้ในการทำอุปกรณ์การสอน (teaching machine) เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ ผลจากการพัฒนาทางเทคโนโลยีทำให้คอมพิวเตอร์ ถูกนำมาใช้ในวงการต่าง ๆ รวมทั้งในวงการศึกษาคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ ไฟฟ้าชนิดหนึ่ง ซึ่งพัฒนาตัดแปลงมาจากลูกคิด เครื่องคิดเลข เครื่องคำนวณ จนมาเป็นคอมพิวเตอร์แบบต่าง ๆ คอมพิวเตอร์เป็นอิเล็กทรอนิกส์ที่มนุษย์

สร้างขึ้นมา จะทำงานได้ต่อเมื่อมีโปรแกรม (ประมวลคำสั่งต่าง ๆ) ควบคุมการทำงาน มีคนเรียกคอมพิวเตอร์เป็นภาษาไทยว่า "สมองกล" เพราะคอมพิวเตอร์มีจุดเด่นหรือข้อดี คือ

1. ทำงานได้เร็วมาก เห็นได้จากเครื่องคิดเลข
2. รับข้อมูลและเก็บข้อมูลได้มาก โดยไม่เหน็ดเหนื่อย
3. ทำงานซ้ำ ๆ ก็ครั้งก็ได้ ไม่มีการล้าหรือผิดพลาด

บทเรียนทางคอมพิวเตอร์สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้มาก สามารถนำสิ่งที่มองไม่เห็นหรือเข้าใจยากมาให้เด็กเรียนศึกษาอย่างซ้ำ ๆ ซ้ำ ๆ หลายครั้งได้ โดยสามารถศึกษาด้วยตนเองในยามว่าง และช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้นักเรียนได้สัมผัส รู้จักคุ้นเคยกับคอมพิวเตอร์ (ส.เสื่อ 2532:124-125) จากงานวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักวิชาการคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนพบว่า ไมโครคอมพิวเตอร์มีบทบาทต่อการศึกษาในอนาคตเป็นอย่างมาก ในด้านการสอนอาจนำไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ในลักษณะเครื่องมือช่วยสอนในวิชาต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ วิลเลียมส์ และคณะ (Williams et al 1983:3-7) ได้สำรวจทัศนคติที่เด็กมีต่อคอมพิวเตอร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุระหว่าง 6-18 ปี จำนวน 106 คน ส่งเข้าค่ายคอมพิวเตอร์ ระยะ 9 วัน เด็กเหล่านั้นได้เรียนคอมพิวเตอร์เป็นครั้งแรกในชีวิต ทุกคนไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มาก่อนเลย ผู้วิจัยให้เด็กตอบแบบสำรวจทัศนคติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงว่า เด็กส่วนมากชอบคอมพิวเตอร์ แต่มีความแตกต่างอยู่บ้างคือ เด็กชายและเด็กที่มีอายุมากมีทัศนคติที่ดีต่อคอมพิวเตอร์มากกว่าเด็กหญิงและเด็กที่มีอายุน้อย เด็กชายชอบเกมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการต่อสู้ ส่วนเด็กหญิงจะชอบเกมเกี่ยวกับการทายปัญหาและเกมเกี่ยวกับรูปภาพ นอกจากนี้ มาลินท์ อิทธีรส (2530:41) ได้ศึกษาการใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า บทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถใช้สอนได้ผล และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลดีจากการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้มีผู้คิดค้นและประดิษฐ์
อุปกรณ์ทางการศึกษาในรูปของเครื่องคอมพิวเตอร์ชนิด Educational
Electronic Learning Aids ที่มีลักษณะจำลองการทำงานมาจากเครื่อง
คอมพิวเตอร์เครื่องใหญ่ อันเป็นการปูพื้นฐานให้นักเรียนเริ่มต้นรู้จักการใช้
คอมพิวเตอร์ ซึ่งโรงเรียนบางแห่งไม่สามารถจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ช่วย
สอนชนิดที่ต้องสร้างโปรแกรมเอง มาให้บริการเพียงพอกับความต้องการของ
นักเรียน และประการสำคัญก็คือ การเสี่ยงต่อการเสียหายของเครื่อง จึงควรเริ่ม
ฝึกการใช้คอมพิวเตอร์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กที่มีโปรแกรมสำเร็จรูป
และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่กล่าวถึงเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ใน
การวิจัยครั้งนี้คือ Educational Electronic Learning Aid "PRO KID"
เป็นอุปกรณ์ช่วยสอนการเรียนคำศัพท์ของนักเรียน ที่นักเรียนสามารถเรียน
และฝึกทักษะด้วยตนเองได้ โดยสอดคล้องแบบฝึกหัดสำเร็จรูปลงในเครื่อง
เมื่อเครื่องทำงาน นักเรียนจะตอบคำถามหรือโต้ตอบกิจกรรมที่ส่งผ่านมา
ทางจอภาพ การตอบคำถามก็จะผ่านทางแป้นพิมพ์ข้อมูล (Keyboard) เมื่อ
จบแต่ละโปรแกรม จะมีคะแนนปรากฏให้ทราบบนจอ คอมพิวเตอร์เครื่องนี้มี
ขนาดเล็ก ออกแบบโดยใช้ลักษณะการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องใหญ่
มีภาพและเสียงพูดที่เป็นเสียงเจ้าของภาษา ดังนั้นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัย
นำมาใช้ในการวิจัยให้นักเรียนใช้เป็นแบบฝึกหัดในการเรียนคำศัพท์อีกรูปแบบหนึ่ง
ที่จะทำให้นักเรียนสนุกสนานและสนใจที่จะเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น โดยเฉพาะ
การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ซึ่งเน้นทัศนคติที่ดีในการ
เรียนมากกว่าที่จะให้แต่เนื้อหาให้มากที่สุด (ดวงเดือน แสงชัย 2530:13)
ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกหัดใช้เครื่องคอมพิวเตอร์อย่างง่าย ๆ
และเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว นอกจากนั้นคอมพิวเตอร์ยังช่วยประหยัดในการเตรียม
แบบฝึกหัดและการตรวจแบบฝึกหัดของครูด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิธีที่จะทำให้นักเรียน
มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ให้สูงขึ้น การทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์
เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ สะดวก และง่ายต่อการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์เป็น
สิ่งเร้าที่จะจูงใจให้นักเรียนสนใจ และรักที่จะเรียนภาษาอังกฤษด้วยความ
สนุกสนาน ขณะใช้เครื่องนักเรียนจะสามารถทราบความสามารถของตัวเอง
ตลอดเวลา จากคะแนนที่ปรากฏบนจอ เป็นปฏิภิกิริยาสะท้อนกลับให้ผู้เรียน

ทราบผล และถ้านักเรียนทำได้ถูกต้องทั้งหมดจะมีคะแนนโบนัส ซึ่งเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียน ถ้าตอบไม่ได้ ก็กดหาค่าเฉลี่ยไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ (Skinner) ถึงกฎการวางเงื่อนไขแบบอาการกระทำ (Operant Conditioning Theory) ที่ว่า การให้แรงเสริมแก่ผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้คงทนต่อไปเรื่อย ๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2528:124) ดังนั้นการทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์จึงทำให้ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกอายนหรือเสียหน้ามาก ซึ่งต่างจากทำแบบฝึกหัดธรรมดาที่นักเรียนต้องรอผลการตรวจจากครู

ด้วยเหตุที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ของนักเรียนที่ได้รับการฝึกการทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ กับนักเรียนที่ได้รับการฝึกการทำแบบฝึกหัดจากแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย และเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อจะได้นำวิธีการฝึกที่ได้มาช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ และความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ กับแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการฝึกทำแบบฝึกหัดคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากเครื่องคอมพิวเตอร์

สมมติฐานการวิจัย

การนำเครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการเรียนคำศัพท์ของนักเรียนนั้น จะทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือทันสมัย และเป็นของใหม่สำหรับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนเรียนได้อย่างสนุกสนาน จดจำคำศัพท์ได้นานและแม่นยำยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวและกระตือรือร้นที่จะเรียน เนื่องจากไม่มีงานวิจัยใดที่สนับสนุนการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ชนิดนี้โดยตรง แต่จากงานวิจัยเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริมนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ต่ำ ของ สุพรรณิ ดงกะนันท์ (2531: 89) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้งนักเรียนหญิงและชาย มีความกระตือรือร้นมาเข้าเรียนก่อนเวลา สนุกสนานและตื่นเต้นกับบทเรียน แสดงความตั้งใจ และมีใจในการเรียน เป็นการท่าแบบฝึกหัดที่ท้าทายความสามารถ ใช้เวลาน้อย ไม่ต้องเสียเวลาเขียน คอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งเร้าความสนใจในการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการทำการทดลองสอนคำศัพท์ให้กับนักเรียน โดยตั้งสมมติฐานว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ กับนักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประชานิเวศน์ เขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2533 ภาคปลาย จำนวน 40 คน
2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ใช้เวลาในภาคปลาย ปีการศึกษา 2533 โดยสอนวันละ 2 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 9 วัน รวม 18 ชั่วโมง
3. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ PRO KID ที่มีโปรแกรมสำเร็จรูป

4. คำศัพท์ที่ใช้ในการฝึกการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เป็นคำศัพท์ที่นำมาจากโปรแกรมสำเร็จรูปของเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 15 โปรแกรม รวมคำศัพท์ทั้งหมด 120 คำ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

1. คณะนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2533 ซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกตัวอย่างประชากร เป็นคณะที่สามารถวัดความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้

2. การตอบแบบสอบถามของตัวอย่างประชากร เป็นการแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากการทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และทำแบบฝึกหัดจากแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย

ความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ของตัวอย่างประชากร แต่ละกลุ่มหลังจากการสอนได้สิ้นสุดลงแล้วเป็นเวลา 3 สัปดาห์ วัดได้จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

คำศัพท์ หมายถึง คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่คัดเลือกมาจากโปรแกรมสำเร็จรูปของเครื่องคอมพิวเตอร์ PRO KID จำนวน 15 โปรแกรม รวมคำศัพท์ทั้งหมด 120 คำ คำศัพท์นี้ผู้วิจัยนำมาสร้างแผนการสอน จำนวน 15 แผน และนำไปใช้สอนตัวอย่างประชากร

เครื่องคอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ PRO KID ที่มีโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ดนตรี และภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยเลือกเฉพาะโปรแกรมการฝึกคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 15 โปรแกรม ตัวเครื่องประกอบด้วย จอภาพ แป้นพิมพ์ ข้อมูลที่มีตัวอักษร ตัวเลข โน้ตดนตรี สำหรับให้นักเรียนเลือกและกดตามแผ่นโปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดเข้าเครื่อง โดยมีแผ่นโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยใช้เป็นแบบฝึกหัดในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของตัวอย่างประชากร กลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ หมายถึง แผ่นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้เป็นแบบฝึกหัดที่ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ฝึกทักษะการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังจากได้เรียนคำศัพท์ไปแล้ว ตัวแบบฝึกหัดจะเป็นแผ่นการ์ด มีรูปภาพ ผู้เรียนจะสอดแผ่นการ์ดเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ แล้วกดที่แป้นพิมพ์ข้อมูล ON เมื่อเครื่องทำงาน จะมีเสียงคำถามเป็นรูปประโยค What is .....? นักเรียนจะดูภาพจากแผ่นการ์ดที่สอดเข้าไปบนจอ นักเรียนตอบคำถามด้วยการกดอักษรตามที่ต้องการ และกด ENTER ถ้านักเรียนตอบผิด เครื่องจะตอบว่า No, Try again! ถ้านักเรียนตอบถูก เครื่องจะตอบว่า Right! และมีเสียงประกอบกับการ์ตูนลายเส้นปรากฏบนจอ เครื่องจะทำงานไปเรื่อย ๆ จนครบคำถามทั้ง 8 ข้อ นักเรียนจะใช้เวลาทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมละ 10 นาที

แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หมายถึง แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ฝึกทักษะการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังจากได้เรียนคำศัพท์ไปแล้ว โดยผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวม และคัดเลือกรูปแบบการสร้างแบบฝึกหัดตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมายจากผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้คำศัพท์ชุดเดียวกันกับคำศัพท์จากแบบฝึกหัดของเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยมีรูปแบบดังนี้

1. หาค่าที่มีความหมายตรงกับภาพ
2. ฝึกการใช้คำที่มีความหมายตามที่กำหนดให้
3. ปริศนาอักษร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประชานีเวศน์ เขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2533 ภาคปลาย จำนวน 40 คน เลือกตัวอย่างประชากร โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในการสอบภาคต้น มาพิจารณาเลือกห้องที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน แล้วทดสอบค่าที (t-test) เพื่อดูว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีคะแนนการเรียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกวิธีทำแบบฝึกหัด 2 วิธี ให้กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
  - 3.1 แผนการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 15 แผน โดยใช้คำศัพท์จากโปรแกรมสำเร็จรูปของเครื่องคอมพิวเตอร์ แผนละ 8 คำ
    - 3.1.1 นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นทั้ง 15 แผน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ
    - 3.1.2 นำแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน
  - 3.2 แบบฝึกหัดการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ฝึกตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 15 แบบฝึกหัดแบบฝึกหัดละ 8 ข้อ ซึ่งเท่ากับจำนวนข้อในโปรแกรมสำเร็จรูปของเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้คำศัพท์ตามแผนการสอน และมีรูปแบบตามแนวการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย

3.2.1 นำแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นทั้ง 15 แบบฝึกหัด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม และการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ

3.2.2 นำแบบฝึกหัดที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน

3.3 เครื่องคอมพิวเตอร์ PRO KID จำนวน 10 เครื่อง และแผ่นโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับใช้เป็นแบบฝึกหัดให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 15 โปรแกรม โปรแกรมละ 8 ข้อ

3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังจากทำแบบฝึกหัดจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นแล้ว จำนวน 15 ชุด ๆ ละ 2 ตอน ๆ ละ 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อคือ ถ้าตอบถูกได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3.4.1 นำแบบทดสอบทั้งหมดจำนวน 15 ชุด ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาด้านเนื้อหา ภาษา และความเหมาะสมของตัวเลือก ตัวลวง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4.2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/5 ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน

3.4.3 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก คัดเลือกแบบทดสอบไว้ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2-0.8 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ได้แบบทดสอบ จำนวน 15 ชุด ๆ ละ 16 ข้อ รวม 240 ข้อ

3.4.4 หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบแต่ละชุด

3.5 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ในการทำแบบฝึกหัดคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

3.5.1 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดและแบบสอบถามชนิดปลายเปิดประกอบกัน

3.5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้

ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของภาษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. การรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษตามแผนการสอนด้วยตนเองกับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม พร้อมกัน ในห้องเดียวกัน ด้วยวิธีการเดียวกันและใช้อุปกรณ์ตามที่ระบุในแผนการสอน

4.2 หลังทำการสอนในแต่ละแผน ผู้วิจัยแยกกลุ่มนักเรียนทำแบบฝึกหัด 2 วิธี โดย

กลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทำแบบฝึกหัดโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

กลุ่มที่ไม่ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ทำแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 หลังทำแบบฝึกหัดในแต่ละแผน ผู้วิจัยนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มทำ แล้วนำผลการสอบมาตรวจและบันทึกคะแนนไว้

4.4 หลังทำแบบทดสอบชุดสุดท้าย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ให้ตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ตอบคำถามแสดงความคิดเห็น

4.5 หลังจากการสอนเสร็จสิ้นไปแล้ว 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวัดความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดิม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำคะแนนจากการทดสอบหลังการสอนแต่ละแผน ของแต่ละกลุ่มมารวมกันเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แล้วนำคะแนนทั้ง 2 กลุ่ม มาเปรียบเทียบกันเพื่อหาความแตกต่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.2 วัดความคงอยู่ของการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยนำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม

หลังการสอนผ่านไป 3 สัปดาห์ มาเปรียบเทียบกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

5.3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้คำร้อยละ ประกอบกับความเรียง

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการเลือก คิดค้นเครื่องมือในการสอนคำศัพท์ เพื่อปูพื้นฐาน ทักษะการเรียนภาษาอังกฤษ
2. เป็นเครื่องกระตุ้น หรือให้ข้อคิดแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ให้เห็นความสำคัญของการใช้แบบฝึกหัดแบบต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย